

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Cursus Theologicus

Gormaz, Juan Bautista

Augustae Vindelicorum, 1707

Sect. 3. An aliqui Parvuli absque ulla Providentia sint reprobi?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81950](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81950)

In suo tempore, homo non est poenā dignus, sed erit: ergo injustum est illum damnare absolute decreto ab aeterno existente. Resp. dist. maj. Absolutam sententiam executioni mandandam, antequam existat peccatum conc. post exercitiam peccati existentiam, jam absolute praeviam pro sua differentia temporis nego maj. & dist. min. neg. consequentiam. Ratio est: quia ex eo, quod peccatum ita sit absolute praevium ab aeterno pro differentia temporis extirurum, Deus in tempore efficaciter destinavit illum hominem ad aeternam poenam per tale peccatum finale; atque adeo cum non possit habere in tempore decretum, quod non habuerit ab aeterno, ut constat ex num. 803. ea de causa absque ulla repugnantia elicit ab aeterno tale decretum. Exinde nulla tener paritas ab hominibus ad Deum, cum homines non habeant infallibilem scientiam de peccato ante absolutam existentiam peccati, & aliunde concipere possint tempore sequenti decretum, quod modo non concipiunt.

989. Ad 1. Confir. conc. antec. & nego conf. Nam anticipatio poenae esset iudicium, & testimonium juridicum peccati commissi, antequam esset commissum; quae quidem repugnantia non adest, quando infligitur poena post peccatum commissum. Quin imò anticipatio poenae absque dubio afferret homini magnum damnum, & nocumentum; atque adeo injuste fieret ante existentiam delicti; at verò sententia absoluta damnationis, non aliter exequenda, nisi post existentiam delicti, nequaquam afferret damnum illud, & nocumentum. Quare non esset injusta, cum procederet ex certa notitia peccati futuri: & ex alio capite nequeat Deus in tempore concipere suum decretum. Ad 2. Confir. dist. maj. Injustum est aliquem damnare, antequam sit dignus, & antequam certo praevideatur absolute dignus, conc. Post certam praevisionem, quod erit absolute dignus; subdistinguo; per sententiam exequendam antequam sit dignus conc. ex excessu min. neg. consequentiam, ut constat ex dictis. Sic omnes Theologi, uno dempto adversario, docent Petrum in tempore peccantem, dignum esse, ut ab aeterno odio absolute Deus illum prosequatur, non quidem pro tempore gratiae ante peccatum, sed pro instanti peccati, ut constat à num. 972.

SECTIO III.

An Aliqui Parvuli absque ulla Providentia sint Reprobi?

990. Suppono 1. de fide esse, Deum habere voluntatem generalem, qua vult omnium salutem. Sic 1. ad Timotheum 2. de Deo dicitur: *Omnes homines vult salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire.* Quomodo autem intelligenda sit haec divina voluntas, cum plures parvuli absque rationis usu, & inter Barbaros degen-

tes, ubi non est copia baptizantis, est tota praesens difficultas; quamnam enim Providentiam habeat Deus erga illos? circa numerum autem eorum, qui praedestinantur, ac reprobantur, non est modica controversia apud Theologos; apud quos, ut certum supponitur, ex collectione omnium hominum plures esse reprobos, quam praedestinos; hoc enim significant clara scripturae testimonia, praesertim illud Matthaei 1. *Intrate per angustam portam: quia lata porta, & spatiosa via est, quae ducit ad perditionem, & multi sunt, qui intrant per eam. Quam angusta porta, & arcta via est, quae ducit ad vitam: pauci sunt, qui inveniunt eam.* Et ratione suaderetur, quia tam ante, quam post promulgationem Evangelij plures moriuntur in infidelitate, quam inter fideles: ergo ex collectione omnium hominum plures sunt reprobi, quam praedestinati.

Suppono 2. ex omnibus existentibus intra Ecclesiam tam adultis, quam parvulis, plures esse praedestinos, quam reprobos: Ratio est, quia ex defunctorum libris facto fidelissimo computo, ferè tot inveniuntur, qui moriuntur post baptismum ante usum rationis, quam post usum rationis. Quin imò inter haereticos multi ex parvulis moriuntur baptizati: ergo major erit numerus salvandorum ex his, qui sunt intra Ecclesiam. Ex adultis verò fidelibus plures esse reprobos, quam praedestinos, probabilius apparet, ut late defendit Ruitius pluribus scripturae, & Patrum testimoniis. Praesertim ex illo Matthaei 20. *Multi enim sunt vocati, pauci vero electi.* Quod intelligitur ad litteram de adultis fidelibus vocatis ad Ecclesiam: Quam expositionem habent apud eundem Ruit Chrysostomus Epistola 4. ad Populum Antiochia; Hieronymus, & alij Patres; ratio etiam suffragatur, quia plures sanè fideles adulti, qui vitam degunt in statu peccati mortalis & nimis ad saecularia divertuntur, aeternae salutis, vel oblitii, vel remissae memores, qui licet confiteantur, statim relabuntur, ut quotidiana experientia testatur: atqui commune est apud Patres, quod, qui malè vivunt, malè moriuntur; & certe periculosa est confessio in ultimo vitae agone facta; ubi homo doloribus, & timoribus agitur, vix est sui compos; Plures enim Sanctissimi Viri testati sunt se in eo articulo positos vix advertisse ad dolorem eliciendum, viaticum sumendum: ergo &c. Addit Ruitius ex fidelibus adultis plures feminas salvas, quam viros. Ratio est, quia feminæ rarius peccant, quam viri, earumque peccata non sunt adeo atrocita, magisque sunt ex fragilitate, quam ex malicia commissa; cum quia sunt timidiores, & facile ad lacrymas, & poenitentiam convertuntur; qua de causa vocat Augustinus & cum ipso Ecclesia, *devotum feminum seculum;* vivunt enim domi recondita, & multa videntur pericula peccandi; non intersunt emptio venditioni, bello, rixis, aut negotiis, non duello, non naufragiis, non latrocinis; plura- que

que pia opera communiter exercent, quam vi-
vi; ergo &c. His præmissis

992. Quæritur in præfenti: utrum circa omnes
tam prædestinatos, quam reprobos, tam adul-
ros, quam parvulos exerceat DEUS pro-
videntiam, qua salutem ipsorum procuret,
eamque providenter intendat? Prima sen-
tentia docet voluntatem divisam, qua Deus
vult omnes homines salvos fieri, non esse
voluntatem beneplaciti, sed puram volun-
tatem signi, atque adeo non esse in DEO
formaliter, sed solum improprie, seu meta-
phoricè. Ita Basilii Legionensis, Estius,
Alensis, Bagnez, Navarrius, & alii. Se-
cunda sententia tenet, talem esse volunta-
tem formaliter in DEO: ita plures Tho-
mistæ, quò sequitur Gonet. disp. 4. artic. 3.
§. 1. & omnes nostri Doctores, ex quibus Ar-
riaga disp. 25. sect. 3. num. 37. contrariam
sententiam vocat improbabilem. Cæterum
in modo defendendi est magnum dissidium in-
ter Auctores hujus sententiæ: aliqui enim do-
cent per talem voluntatem formalem anteceden-
ter Deum non præparare omnibus auxilia
sufficientia ad salutem: ea quippe ajunt so-
lum præparavit in statu innocentiae, non au-
tem in statu naturæ lapsæ, in qua plures pri-
vantur hujusmodi auxiliis in pœnam origina-
lis. Ita Janfenius de Gratia Salvatoris lib. 9. &
10. ubi negat universaliter omnibus in statu na-
turæ lapsæ, sive fidelibus, sive infidelibus
gratiam sufficientem. Alii verò volunt fide-
les obstinatos, & induratos in peccatis care-
re auxiliis sufficientibus, & destitutos esse om-
ni gratia. Ita Abulensis, Rossensis, Drie-
dus, & alii, quos citat Lanardi quæst. 4.
artic. 4. num. 3.

993. Alii verò docent DEUM per volunta-
tem antecedentem præparare omnibus auxilia
sufficientia ad salutem etiam in statu naturæ
lapsæ. Ita ferè omnes Theologi, licet plu-
res non se satis explicent: nam multi Tho-
mistæ cum Gonetò disp. 4. artic. 5. aliique se-
quentes doctrinam Ægydii cum Lanardi cita-
to solum dicunt DEUM præparare auxilia
sufficientia, neque explicant, an DEUS ea
pro omnibus actualiter conferat: imò ab hoc
ex industria præscindunt, an sicut medicus,
qui aperit apothecam omne remediorum ge-
nus pro infirmitatibus continentem, dicitur
velle, quantum est ex se, sanare omnes, li-
cèt talia remedia omnibus non applicet, qui-
nimò fortè aliqua ex illis per accidens alicui,
vel aliquibus non sint applicabilia; ita etiam
DEUS ex voluntate illa generali, & anteceden-
te, qua vult omnes homines salvos fieri,
pro omnibus præparet aliqua remedia,
seu auxilia ad salutem sufficientia, quamvis
per talem voluntatem illa omnibus non con-
ferat, nec applicet; imò interdum aliqua ex
illis non sint proximè applicabilia, ut con-
tingit in parvulis in utero materno morien-

tibus, quibus baprismus, quamvis pro illis præ-
paratus sit à Christo, & institutus, ac non est
proximè applicabilis, quia in tali statu non
possunt subijci operationibus ministrorum Ec-
clesiæ, ut docent Theologi cum Magistro in
secundum distinctione 3. & Thomistæ cum
D. Thoma quæst. 68. artic. 11.

Exinde infert Lanardi Auctores Catholici
994. supra citatos pro prima sententia non ne-
gare auxilia præparata à CHRISTO pro
omnibus, sed solum collata, ac proinde so-
lum manere controversiam contra Janfenium,
ea auxilia in statu naturæ lapsæ negantis
præparata à DEO pro omnibus, & in e-
undem sensum controversiam agitat Gonetus
suprà citatus: cæterum hic sensus con-
troversię potius videtur esse ad negandum,
quam ad asserendum DEUM sincerè vel-
le salutem omnibus; etenim si salus obtri-
neri non potest, quin conferantur auxilia,
quibus homines possint obtinere salutem,
quomodo DEUS potest sincerè velle salu-
tem, si nolit actu ea auxilia conferre: ne-
que exemplum oppositum venit ad rem.
Nam licèt medicus haberet præparata plu-
ra medicamenta, quibus, si conferrentur,
possent homines obtinere sanitatem, si ta-
men ille noller pro omnibus conferre, ne-
quaquam posset omnium salutem sincerè
desiderare, si enim matri gravidæ noller
conferre medicamenta, ne filius in ute-
ro moreretur, quomodo sincerè haberet pa-
rata medicamenta pro filio? Quinimò re-
spectu auxiliorum potior est difficultas; nam
homines possent pro libito suo illa medica-
menta emere, & obtinere: at nos nullatenus
possumus pro libito nostro sufficientiam
consequi, cum sufficientia nostra à DEO
sit, ut ait Apostolus, constituta per ipsa auxi-
lia sufficientia. Quapropter

995. Assero 1. DEUS voluntate anteceden-
te non quidem puri signi, sed beneplaciti
vult omnes homines salvos fieri. Probat
primò ex Paulo citato numer. 990. Illa
equidem generalis DEI voluntas, quam
Apostolus prædicat, se extendit ad eos,
pro quibus mortuus est: sic enim ibi habet
1. ad Timotheum 2. *Omnes homines vult
salvos fieri, & ad agnitionem veritatis ve-
nire: Unus enim DEUS; unus & me-
diator DEI, & hominum homo Christus
JESUS, qui dedit redemptionem semetipsum
pro omnibus.* Quod etiam habetur 1. Joh. 2.
*Ipse est propitiatio pro peccatis nostris, non
pro nostris tantum, sed pro totius mundi:*
sed illa voluntas, qua mortuus est, non solum
fuit signi, sed beneplaciti, non solum fuit pro
generibus singulorum, quoad sufficientiam, ut in-
tendebat Janfenius, sed pro singulis generum,
ut clarè loquuntur Scripturæ; ergo &c. Ubi
notandum est, aliud esse dare auxilia omni-

bus, aliud pro omnibus; DEUS enim, licet non det auxilia infantibus rationis usu carentibus; ea tamen confert aut parentibus, aut illis, sub quorum potestate sunt, ut illis bene utendo infantes possint sive in via, sive in patria ad agnitionem veritatis venire ex n. 67.

996. Probat. 2. Conclusio, & confirmatur eadem ratio: sensus scripturæ accipiendus est à Theologis eo modo, quo ab Ecclesia, à Patribus, & à Pontificibus accipitur: atqui eaq; scripturæ testimonia ita accipiuntur, ut DEUS habeat voluntatem beneplaciti, qua vult omnes homines salvos fieri; ergo &c.

Probat. minor ex Augustino in supplemento contra Julianum Lib. 1. cap. 64. dicente: *conclusio hæc Apostoli invicta est: mortuus est porro CHRISTUS, ut evacuaret eum, qui potestatem habebat mortis, id est, Diabolum.* Et Lib. 1. cap. 8. de parvulis ita differente: *Nunquid homines non sunt, ut non pertineant ad id, quod dictum est omnes homines? Quod etiam habet Sanctus Prosper D. Augustini discipulus libr. 2. de Vocatione cap. 23. dicens: Non irreligiosè arbitror credi, quòd isti paucorum dierum homines ad illam pertineant gratiæ partem, quæ semper diversis est impensa nationibus, qua utique si bene uterentur eorum parentes, etiam ipsi per eosdem juvarentur.* Voluntas enim, qua gratia confertur adultis, non solum pro ipsis, sed etiam pro parvulis non est mera voluntas signi, sed etiam beneplaciti, non est solam extensa ad genera singulorum, sed etiam ad singulos homines: atqui talis est voluntas illa generalis DEI, quæ in Scriptura proponitur, & à SS. PP. explicatur, ut ex testimoniis adductis constat; ergo &c.

997. Confirm. primò ex Ambrosio sermone in Psal. 118. *Mysticus sol ille iustitiæ omnibus ortus est, omnibus venit, omnibus passus, & omnibus resurrexit;* & Sanctus Leo Papa sermone 110. de Passione: *Pro omnibus impiis mortuo Domino, & Judas in eo potuisset consequi remedium, si non festinasset ad laqueum:* Atqui si CHRISTUS solum conferret auxilia pro generibus singulorum, & non pro singulis generum; malè inferretur, Judam etiam potuisse salvari ex eo præcisè, quòd CHRISTUS mortuus fuerit pro omnibus; ergo &c.

Confirmat. 2. Licet Augustinus, Gregorius, Thomas, alique Patres aliquando doceant CHRISTUM mortuum esse pro generibus singulorum, non pro singulis generum, ut eos quoad efficaciam, salvaret, docent tamen mortuum ita esse pro omnibus, ut eis applicaret sua merita quoad sufficientiam; ac proinde mortem CHRIS-

TI ad singulos omnium generum se extendisse, ut ex testimoniis adductis constat. Sic Augustinus de Peccatorum merito, & remissione cap. 18. de Parvulis ait: *Sine ista ergo regeneratione salvos in æternum posse parvulos fieri, quis audeat affirmare, tanquam non pro iis mortuus sit CHRISTUS.* Etenim CHRISTUS pro impiis mortuus est. Et in Psalmum 86. Ita de Juda ait: *Nec agnovit pretium, quo ipse à Domino redemptus erat; ergo &c.*

Confirmatur 3. Non minùs se extendit quoad sufficientiam mors CHRISTI ad omnes, quàm creatio quoad efficaciam: sed nullus est creatus, ad quem efficacia omnipotentia non sit extensa; ergo &c. Minor, & conseq. tenent, & major patet, quia sicut vi creationis creaturæ producuntur, ita vi mortis CHRISTI creaturæ quoad sufficientiam regenerantur, ut habetur 1. Petr. 1. *Qui secundum misericordiam suam magnam regeneravit nos in spem vitam per Resurrectionem JESU CHRISTI ex mortuis; ergo &c.*

Probat. 3. Deus sincerissimè vult omnium salutem, & quòd oremus pro omnibus: sed non ita velle posset, si non mortuus esset, & quoad sufficientiam conferret auxilia pro omnibus; ergo &c. Consequentia tenet, & major patet ex Augustino de Spiritu, & littera cap. 33. & ad articulos falsò impositos, inter quos octavus erat: quòd Deus nolit omnes salvari; cui ita responderet, *sincerissimè credendum est, atque profitendum Deum velle, ut homines salvi fiant: siquidem Apostolus, cujus ista sententia est, sollicitè præcipit, ut Deo pro omnibus hominibus supplicetur.* Minor verò probatur. Nullus potest velle sincerè finem, quando non vult conferre media necessaria à solo ipso pendencia ad consecutionem finis: sed auxilia sunt media necessaria à solo DEO pendencia ad consecutionem æternæ salutis; ergo non posset Deus sincerè velle omnium hominum salutem, si nollet auxilia sufficientia conferre pro omnibus. Confirmatur ex Prospero de Vocatione gentium cap. 25. dicente: *sive igitur novissima contemplerur secula, seu prima, seu media, rationabiliter, & pie creditur, omnes homines salvos fieri Deum velle, semperque voluisse: & hoc non aliunde monstratur, quam de his beneficiis, ad qua providentia Dei, quam universis generationibus communiter, atq; indifferenter impendit &c.* tum etiam ex Augustino de Peccatorum merito, & remissione, cap. 17. dicente: *Gratia Dei est, que hominum adjuvat voluntates, qua ut non adjuventur in ipsis itidem causa est, non in Deo; ergo &c.*

Assero 2. Si Deus non dispensaret pro omnibus auxilia sufficientia ad salutem, adeòq; pro parvulis, non veller serió omnium salutem.

Conclusio est contra doctrinam, quam inter dicendum spargit Gonerus disput. 4. de Voluntate art. 5. §. 2. & 3. Probatur primò. DEUS non vult serió salutem illorum, qui ita privantur gloriâ, ut solum per DEUM ster, ne illi gloriâ consequantur: atqui si non conferret auxilia sufficientia pro omnibus, aliqui ita salutem non obtinerent, ut per solum Deum staret, ne salutem consequerentur; ergo &c. Probat. min. conferre, vel non conferre auxilia solum se habet ex parte DEI; gratia enim auxilians non est hominis volentis, vel currentis, sed miserentis est Dei; ergo illi, quibus non darentur ea auxilia, non possent obtinere salutem: atqui quâsido ex parte Dei stat, ne aliqui possint obtinere salutem, intelligibile est, quòd DEUS serió optet eorum salutem; ergo &c. Confirm. 1. Eatenus Deus vult serió salutem omnium, quatenus serió vult potentiam ad salutem omnium; si enim DEUS veller, quòd homo esset ligatus, & non haberet potentiam ad deambulationem, non posset serió desiderare deambulationem; ergo &c. Confirmat. 2. DEUS adhuc in statu naturæ lapsæ desiderat serió omnium salutem: cum in hunc finem mortuus sit, ut constat ex testimoniis scripturæ, & Patrum adductis: ergo adhuc in statu naturæ lapsæ confert auxilia sufficientia pro omnibus.

1000. Probat. 2. Deus modò in statu naturæ lapsæ ita se exercet erga creaturas ex desiderio salutis earum, & efficacia mortis Christi, ut non solum sit paratus, sed etiam præster actualem influxum, ut possint salutem obrinere, ergo si DEUS nullum omnino præstaret influxum, non posset serió omnium salutem desiderare: antecedens, quod olim à pluribus negabatur, modò jam est omnino certum post Alexandrum VIII. inter triginta unam propositiones damnantem quintam, quæ sic habebat: *Pagani, Judei, Heretici, alique huius generis nullum accipiunt à JESU Christo influxum: adeoque hinc recte inferes in illis esse voluntatem nudam, & inermem sine omni gratia sufficienti*; ergo &c. Confirmat. 1. ex Concilio Senonensi 14. (aliàs Parisiensi) sub Clemente VII. Can. 15. dicente: *Neque tamen tanta gratie necessitas libero præiudicat arbitrio, cum illa semper sit in promptu, nec momentum quidem præereat, in quo DEUS non stet ad ostium, & pulset, cui si quis aperuerit januam, intrabit ad illum, & cenabit cum illo: nec denique tale sit huiusmodi trahentis Dei auxilium, cui resisti non possit*; ergo DEUS semper paratus est, & habet in promptu auxilia sufficientia, quæ confert creaturæ volenti operari, quantum potest, ita ut volenti facere quantum est ex se DEUS non deneger gratiam, ut possit salutariter operari, ac proinde confert sæpè sæpius actu auxilia sufficientia. Confirm. 2. ex Augustino citato num. 996. & Prospero R. P. *German. Theolog. Tom. 4.*

eodem num. & num. & num. 998. id clarè contestantibus; ergo &c.

1001. Respondebis Deum velle serió salutem aliorum, quin auxilia sufficientia pro eis unquam conferat, quatenus concursu causarum secundarum, quibus DEUS non vult violentiam inferre, impeditur, ne ulla auxilia pro eis actu conferantur, quæ ipse DEUS parata habebat: contra tamen primò, quia responsio manifestè militat contra Alexandrum VIII. Senonensè, Augustinum, & Prosperum num. superiori adductos, citatosque: etenim Alexander VIII. non solum definit, quòd Deus habeat parata auxilia, sed etiam quòd influat in Paganos, Judæos, Hæreticos, & alios; ita ut non habeant voluntates inermes, sed instructas influxu per Christum dato: Senonensè non solum ait, quòd DEUS omnibus momentis sit paratus, sed etiam addit, quod pulset: pulsare autem est auxilia conferre: Augustinus docet voluntatem divinam ad parvulos extendi, cum homines sint, atque adeò pro ipsis Deus etiam influat, ita ut si bene uterentur eorum parentes, ut exponit Prosperus Augustini discipulus, per eos parvuli juvarentur. Quæ omnia valde conformia sunt Tridentino causam adventus Christi explicanti sess. 6. cap. 2. per hæc verba: *ut & Judæos, qui sub lege erant, redimeret, & gentes, quæ non sectabantur iustitiam, iustitiam apprehenderent, atque omnes adoptionem filiorum reciperent*; quo fieret, ut omnes vel in via, vel in patria ad agnitionem veritatis venirent, id est, nonnulli, scilicet adulti, in via, & parvuli saltem in patria, quæ quidem est intentio illius generalis voluntatis divinæ antecedentis; ergo &c.

1002. Confirm. 2. Ille concursus causarum secundarum, quæ impediunt, ne ea auxilia, quæ aliàs parata erant pro omnibus, omnibus conferantur, vel est inductus à solo DEO, vel pendens ab aliqua causa secunda, quæ potuit illum evitare: si primum; ergo Deus ex suametipsa determinatione poluit aliquid impossibile cum salute; ac proinde non vult omnes homines salvos fieri contra scripturam citatam num. 995. Neque unquam influat in eos homines, aut Judæos, aut Paganos, aut id genus alios contra Alexandrum VIII. citatum num. superiori; neque unquam pulsat ad eorum corda, neque dat juvamen contra Senonensè, & Prosperum ibidem citatos. Si secundum; ergo auxilia sufficientia, quibus potuit evitari à causa secunda ille concursus impediens collationem auxiliorum aliis, aut remedium Baptismi, vel Martyrii, jam fuerunt auxilia sufficientia collata pro illis, atque adeò cum hoc salutem requiratur, ut DEUS eorum salutem serió velit, requiretur etiam, quòd dispenset auxilia pro omnibus, ut serió velit omnium salutem.

1003. Probat. 3. Nequit Deus ex suametipsa determinatione desiderans serio omnium salutem, ponere aliquid impossibile cum sufficientia, qua singuli possint obtinere salutem; sed nolitio conferendi auxilia sufficientia pro omnibus, esset aliquid metaphysicè impossibile cum sufficientia, quòd singuli possent obtinere salutem; ergo &c. Confirm. ad hominem: Deus per vos paratus est ad actu conferenda auxilia pro omnibus, quando inferenda non esset violentia causis naturalibus: atqui per vos Deus nunquam potest inferre violentiam causis naturalibus, utpotè magis exigentibus Deo obedire, quàm propriæ inclinationi: ita ut si ignis priveretur calore, vel aqua frigiditate, ratione Dei volentis, nequaquam violentiam pariantur, & sic de reliquis; ergo quotiescunque potest Deus se ita gerere, debet conferre auxilia pro omnibus: sed Deus semper potest ita se gerere, volendo pro libito suo ordinate istam causam secundam ad hunc effectum præ illo; ergo &c.

1004. Probat. 4. Ex D. Thoma comparante voluntatem antecedentem, quâ DEUS vult omnes homines salvos fieri, voluntati mercatoris, qui imminente tempestate, vult salvas merces; atqui mercator non potest dici habere seriam, & veram voluntatem salvandi merces, si ex suametipsa determinatione ponat aliquid impossibile cum potentia ad salvandas merces: ergo juxta divum Thomam nequit DEUS habere veram, & sinceram voluntatem salvandi aliquos, si ex suametipsa determinatione impediat potentiam, ut ii salventur: atqui si DEUS ex suametipsa determinatione poneret aliquid impossibile cum auxiliis sufficientibus ab ipso solo pendentibus, poneret aliquid impossibile cum potentia ad salutem eorum; ergo &c. Confirmat. Ut Deus velit serio hominum salutem, non solum debet velle naturam rationalem ut sic, sed etiam salutem cujuscunque individui; natura enim ut sic non salvatur, sed natura particularis individui; atqui si non velit conferre auxilia pro omnibus, non vellet salutem uniuscujusque individui; ergo &c.

1005. Responder Gonertus, quòd, quando divus Thomas docet voluntatem antecedentem esse illam, qua DEUS respicit naturam humanam secundum rationem generalem naturæ, non intendit respicere illam ut sic, & ut præcisam ab omnibus singularibus, prout olim concipiebatur à Platone; quia natura humana sub tali statu, & præcisione nullum actum divinæ voluntatis terminare potest; unde voluntas divina antecedens dicitur respicere naturam humanam secundum se, & secundum rationem generalem naturæ, quatenus respicit omnes homines in individuo, & in particulari, ut conveniunt, & communicant in eadem natura ad salutem condita, & ad finem supernaturalem eleva-

ta; ideòque cum talis elevatio sine auxiliis sufficientibus subsistere nequeat per voluntatem antecedentem, Deus præparat omnibus hominibus auxilia ad salutem sufficientia.

Contra primò. Natura secundum rationem generalem naturæ non est unica, & indivisibilis res, quæ identificatur cum singulis individuis; aliter admitteret adversarius in creatis plurima Augustissimæ Trinitatis mysteria, quòd absurdissimum foret; natura enim ut sic objectivè sumpta stat in aggregato naturarum, in quo quævis natura particularis ibi contenta prædicari potest de suo particulari individuo: ergo si DEUS non confert auxilia pro omnibus naturis in eo aggregato contentis, non confert auxilia pro omnibus hominibus. Contra secundo. Deus ut adversarii etiam farentur, utpotè impotens cognoscere confusè, nequit formare universale, atq; adeò nequit cognoscere naturam, ut universaliter unam per præcisionem; ergo quando Deus cognoscit naturam secundum rationem generalem naturæ, cognoscit aggregatum omnium naturarum; ac proinde si non confert auxilia pro omnibus, neque pro natura secundum rationem generalem naturæ. Contra tertio. Ut Deus conferat auxilia pro aliqua natura, debet illa conferri modo, quo natura possit operari; atqui natura secundum rationem generalem naturæ nequit operari, solumque potest operari ut particularis natura suis viribus instructa: etenim, quòd natura Petri sit instructa auxiliis sufficientibus, satis non est, ut Petrus peccet, aut mereatur; atque adeò ut operetur secundum rationem naturæ; ergo &c. Contra quarto. Quia ista adversarii responsio quantum attinet ad generalem naturam potius apparet Platonica, quàm Catholica, ut expendenti constabit; ergo &c. Ex dictis

Fit primò contra Jansenium, DEUM in statu naturæ lapsæ non solum velle omnes homines salvos fieri; sumpro ly omnes pro generibus singulorum, sed etiam pro singulis generum. Ratio est, quia quantum est ex divina providentia, singuli generum salvari possunt, quamvis actu nõ salventur; ergo quamvis non conferat Deus auxilia efficacia pro singulis generum, confert tamen auxilia sufficientia; quando enim aliqui SS. Patres dicunt de omni genere hominum intelligi divinam voluntatem providentem, non loquuntur de sola providentia sufficientiæ: sic loquitur Augustinus in Enchyridio cap. 103. & Gregorius Magnus in 1. Regum lib. 1. dicens: Omnes quippe homines vult salvos fieri; quia de omni genere hominum elegit, quos ad gaudium æternæ salutis trahit; quibus in verbis satis ostenditur sermonem esse de Providentia efficaciæ, non autem puræ sufficientiæ. Fit 2. contra Lanardi voluntatem Dei antecedentem non semper esse efficacem; Ratio est, quia voluntas antecedens est composibilis cum utroque

que Libertatis extremo; adeoque non solum cum consensu, sed etiam cum dissensu; ergo &c.

1009. **Fig. 3.** cum eximio Doctore Libro 4. cap. 4. pluribusque Scotistis, voluntatem Dei antecedentem salvandi omnes homines esse subjectivè absolutam, quatenus actu, & per statum existit in Deo, quamvis terminativè sit quasi conditionata, quatenus independenter à consensu, vel dissensu, quem prævia illa voluntate potest creatura elicere, non subsequetur decretum efficax cum alterutro extremo connexum; bene verò si consensus ponatur. Cæterum quia decretum divinum antecedens applicativum omnipotentia indifferenter, & collativum indifferenter auxilii, non ita respicit creaturæ consensum, aut dissensum, ut solum sit voluntas concurrenti, postquam prodixerit creaturam, sed concurrenti simul aut permissivè, aut intentivè ad quemcumque actum, quem determinaverit creatura; ea de causa non dicitur decretum abstractivè conditionatum, sed solum quasi conditionatum: etenim quando mercator conditionatè vult dare centum, si veniat navis, prior debet esse accessus navis, quam datio centum. Quod saltem requiritur, ut illa voluntas sit propriè conditionata, & per appositam conditionem compleatur in esse absolutè.

1009. Voluntas autem quasi conditionata non prærequirit positionem conditionis, ut operetur: sic Petrus existens in loco A vult se movere ad locum B, ut ibi sit proximè potens ad effectum, ad quem non erat proximè potens in loco A; virtus autem Petri constituta in loco B proximè potens per illam voluntatem, qua se movet, non requirit, quòd ponatur effectus in loco B, ut ipsa concurrat, quinimò ipsa debet concurrere, ut ponatur liberè effectus; atque adeò voluntas illa non dicitur conditionata, sed quasi conditionata; cum autem decretum Dei, quo constituit creaturam ad utrumque potentem per applicationem omnipotentia, quæ cum creatura debet concurrere, non requirat ad concurrentium, quòd creatura prius operetur, sed quòd operetur, si voluerit simul cum ipsa, ea de causa non est absolutè conditionata, sed quasi conditionata, qua Deus confert auxilia pro omnib⁹, non solum respiciens statum innocentia, sed etiam naturæ lapsæ. Patres enim, & Concilia, tum etiam Alexander VIII. quando dicunt Deum pro omnibus auxilia conferre, paratum esse pulsare, & influere, clarè loquuntur de statu naturæ lapsæ; ea siquidem auxilia conferuntur ex meritis mortis Christi; merita autem mortis Christi planè respiciebant naturam lapsam, quam Dominus sua morte redemit.

1010. **Fig. 4.** Contra Lanardi, aliosque modernos illius vestigiis inhaerentes, voluntatem DEI universalem non stare in decreto prævio efficaci inspirante; mirum quidem est, quòd, & quanta auctor iste novissimè doceat; docet enim decretum prævium efficax inspirans non posse componi cum prædeterminatione, neque cum

scientia media; non quidem cum prædeterminatione, quia per tale decretum Deus non cernit dare nobis appendicem prædeterminationis, ut efficaciter operemur, sed per ipsum decretum immediatè infundit nobis gratiam actualem, quæ est amor Dei super omnia, quem vocat inspiratum, & ab ipso decretum efficax vocatur inspirans; talis autem actus inspiratus five per decretum illud efficax nobis à DEO infusus vocatur ab hoc auctore actus nobis meritorius, & dilectio Dei super omnia, à qua reliqui boni actus informantur; unde videtur manifestè nocere ad eliciendam illam dilectionem Dei super omnia non esse voluntatem præventam cum principiis ad utrumque proximè indifferentibus: quapropter impugnatur facilè, 1. Quia ut voluntas sit libera, debet esse ad utrumque proximè indifferens, five cum exclusionem ejuscumque principii five intrinsicè, five extrinsicè inevitabilis à voluntate, & connexi cum alterutro libertatis extremo, ut constat à num. 864. atqui tale decretum efficax inspirans incompossibile esset cum tali voluntatis constitutione: ergo &c.

1011. Impugnatur 2. Voluntas non potest merè passivè se habere in actu meritorio: atqui si actus inspiratus infunderetur à Deo per tale decretum efficax inspirans, voluntas merè passivè se haberet; ergo &c. Impugnatur 3. quia actus, qui potest poni, vel omitti pro libito voluntatis, non potest esse actus secundus libertatis, atque adeò neque nobis liber, & meritorius: atqui ille actus inspirans non posset poni, vel omitti pro libito voluntatis, sed pro libito Dei efficaciter inspirantis, vel non inspirantis: ergo &c. Impugnatur 4. quia in actu inspirato admittit adversarius duas formalitates virtualiter intrinsicè distinctas, nimirum formalitatem vitalitatis, seu actionis, secundum quam producitur à creatura simul, & Deo, & formalitatem qualitatis, secundum quam producitur à solo Deo, atque adeò teneretur admittere inter illas virtualitates distinctionem virtuales in tertio, & mysterium Augustissimæ Trinitatis, ut constat à num. 130. sed hoc planè repugnat in creatis, quin imò, & si per impossibile non repugnaret cum limitatione perfectionis creatæ, repugnet planè cum libertate; nam posita virtualitate qualitatis, quæ realiter identificatur cum virtualitate actionis vitalis, repugnat essentialiter, ne ponatur actio vitalis; sed virtualitas qualitatis per se producitur à solo Deo: ergo à solo Deo impeditur, ne voluntas possit omittere virtualitatem actionis vitalis. Quamobrem doctrina hujus auctoris impugnari facilè potest omnibus rationibus, quibus præmotio Physica impugnatur, & insuper rationibus particularibus, quæ ex his capitibus à nobis assignatis facilè possunt inferri.

